

Recenzja osiągnięcia naukowego

dra Arkadiusza Lewandowskiego

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

Poniższa recenzja jest konsekwencją decyzji Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, która 10 października 2023 roku powołała mnie w skład Komisji habilitacyjnej Pana dra Arkadiusza Lewandowskiego powierzając mi funkcję recenzenta.

Wykształcenie i przebieg kariery naukowej dra Arkadiusza Lewandowskiego

Dr Arkadiusz Lewandowski tytuł zawodowy magistra na kierunku politologia ze specjalnością samorządową uzyskał w 2009 roku na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pracę magisterską pod tytułem *Rola środowisk konserwatywnych w Akcji Wyborczej „Solidarność” w latach 1997-2001* napisał pod kierunkiem prof. dr. hab. Witolda Wojdyły.

W dniu 11 czerwca 2013 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce, nadany uchwałą Rady Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Akcja Wyborcza „Solidarność” – studium powstania i upadku ugrupowania koalicyjnego*. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Witold Wojdyło, a recenzentami prof. dr hab. Michał Śliwa (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) oraz prof. dr hab. Michał Strzelecki (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk społecznych w zakresie nauk o polityce dr A. Lewandowski pracował na stanowisku wykładowcy w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu (lata 2013-2014) oraz Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Płocku (2014-2016).

W 2016 roku został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku (obecnie Akademia Mazowiecka w Płocku) w Zakładzie Nauk o Polityce i Administracji, gdzie pracował przez cztery lata.

Od października 2020 roku dr A. Lewandowski jest zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w Katedrze Teorii Polityki i Zarządzania Sferą Publiczną. Od października 2022 roku, w ramach umowy zlecenia, współpracuje z Państwową Akademią Nauk Stosowanych we Włocławku.

Główne osiągnięcia naukowe będące przedmiotem postępowania

Pan dr A. Lewandowski postępując zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) wskazał jako swoje główne osiągnięcie naukowe cykl powiązanych tematycznie publikacji zatytułowany: ***Kryzys demokracji liberalnej w Polsce jako środowisko populistycznej polityki Prawa i Sprawiedliwości.***

Na osiągnięcie składa się 14 prac naukowych opublikowanych w formie artykułów w różnych czasopismach oraz jeden rozdział w pracy zbiorowej. W przypadku trzech artykułów dr A. Lewandowski jest ich współautorem. Tylko jedno z tych opracowań ukazało się za granicą w dostępie *online first*, ale za to w dobrym wydawnictwie *Ethnopolitics*.

Autor podzielił tematycznie swoje osiągnięcie naukowe na dwie merytoryczne części. Określony przez Habilitanta przedmiot badań, jak on sam twierdzi w autoreferacie, *zdeteminował strukturę osiągnięcia naukowego, które przyjęło układ dwóch komplementarnych części: pierwszą stanowi teoretyczna refleksja skoncentrowana na analizie współczesnych teorii kryzysu demokracji liberalnej oraz ich autorska systematyzacja i rozwinięcie w postaci procesualnego ujęcia kryzysu demokracji. Druga część to studium przypadku w postaci analizy działań PiS jako populistycznej polityki realizowanej w ramach środowiska kryzysu demokracji liberalnej w Polsce.*

Na część I. zatytułowaną **Populistyczna polityka a kryzys demokracji liberalnej. Założenia teoretyczne** składa się osiem artykułów. Są to:

1) Lewandowski A., *Wokół pojęcia wroga –między antagonistyczną a agonistyczną wizją polityki*, [w:] *Ponowoczesność w poszukiwaniu nowej wizji polityki*, red. B. Michalak, Ł. Dominiak, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2012, s. 89-104.

2) Lewandowski A., *Uwarunkowania politycznej kontestacji w perspektywie studiów nad kryzysem demokracji liberalnej*, „Teoria Polityki” 2023, nr 7, s. 101-119. DOI: 10.4467/25440845TP.23.006.17519

3) Lewandowski A., *Endogenne źródła kryzysu demokracji liberalnej jako przedmiot badań*, „Horyzonty Polityki” 2022, Vol. 13, Nr 44, s. 85-104. DOI:10.35765/HP.2299

4) Lewandowski A., *Roger Eatwell, Matthew Goodwin, Narodowy populizm. Zamach na liberalną demokrację*. Wydawnictwo Sonia Draga, Katowice 2020, „Świat Idei i Polityki” 2021, t. 20, s. 197-207. DOI:10.34767/SIIP.2021.01.11 (artykuł recenzyjny).

5) Lewandowski A., *Elitist Democracy as the Root of Populist Counter-Revolution: A Theoretical Approach*, „Historia i Polityka” 2021, 38(45), ss. 145-155. DOI:10.12775/HiP.2021.039

6) Lewandowski A., *Polityczna imitacja jako źródło współczesnej kontrrewolucji w postkomunistycznej Europie – próba ujęcia teoriopolitycznego*, „Polityka i Społeczeństwo” 2021, 2(19), ss. 86-103. DOI: 10.15584/polispol.2021.2.6

7) Lewandowski A., *Imitacja, deprywacja, kontrrewolucja... W poszukiwaniu nieoczywistych źródeł wojny plemion?*, „Dyskurs i Dialog” 2021, nr 8(2), s. 9-26.

8) Lewandowski A., *Populistyczny wyborca jako obiekt demoliberalnego wykluczenia. Przyczynek do dyskusji*, „Dyskurs i Dialog” 2022 (1), s. 47-64.

Część II zatytułowana **Populistyczna polityka na przykładzie Prawa i Sprawiedliwości** składa się z kolejnych sześciu opracowań. Są to:

9) Lewandowski A., Polakowski M., *Post-communist populism in Poland: the case of the Law and Justice party*, „Ethnopolitics” 2023 (online first), DOI:10.1080/17449057.2023.2194111

10) Lewandowski A., Polakowski M., *Elites vs. the People: Populism in the Political Thought of Law and Justice*, „Annales UMCS, Sectio K” 2018, XXV, 2, s. 145-163, DOI:10.17951/k.2018.25.2.145

11) Lewandowski A., *Zagrożona tożsamość jako element narodowego populizmu. Przypadek politycznego stylu Prawa i Sprawiedliwości*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Politologica” 2022, nr 29.

12) Lewandowski A., *Cultural security in the political programmes of Law and Justice*, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” 2017, nr 56, s. 21- 33, DOI:10.15804/athena.2017.56.02

13) Lewandowski A., *Subiektywna deprywacja jako determinanta działań Prawa i Sprawiedliwości. Przypadek programu Polski Ład*, „Polityka i Społeczeństwo” 2022, 1(20), s. 106-121, DOI: 10.15584/polispol.2022.1.8

14) Lewandowski A., Tomaszewski P., *Koncepcje rozwoju integracji europejskiej na podstawie informacji ministrów spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (2012-2019)*, „Przegląd Sejmowy” 2021, nr 2(163), s. 151-179. DOI:10.31268/PS.2021.18

Osiągnięcie naukowe dra A. Lewandowskiego dotyczy zagadnień kryzysu demokracji oraz współczesnego populizmu. Trzeba się zgodzić z Habilitantem, iż są to zagadnienia i zjawiska bardzo istotne dla funkcjonowania współczesnych systemów politycznych oraz polityki. Problematyka kondycji demokracji stanowi bowiem zasadnicze tło dla pytań o kształt współczesnej polityki. Jest również punktem wyjścia dla rozważań o jej przyszłości.

Badania zarówno kryzysu demokracji, jak i współczesnego populizmu stanowią w ostatnich latach jedne z głównych obszarów zainteresowania nauk o polityce i administracji. Trzeba jedna zauważyć, iż naukowe dyskusje skupione na kondycji współczesnej demokracji wymagają systematyzacji i teoretycznego namysłu. To właśnie w tym obszarze mieszczą się dociekania naukowe dra A. Lewandowskiego. Potrzeba ich prowadzenia, zdaniem Habilitanta, wynika z faktu, że problem kryzysu demokracji jest zjawiskiem wielowątkowym i wieloaspektowym. Istotnym problemem, utrudniającym naukową dyskusję nad wymienionym tematem jest także chaos terminologiczny. Próbę jego uporządkowania, a w moim przekonaniu raczej wprowadzenie własnej wykładni i porządku terminologicznego, podjął się A. Lewandowski.

Badania naukowe dra A. Lewandowskiego zostały ukierunkowane na realizację dwóch głównych celów badawczych. Pierwszym było usystematyzowanie dotychczasowych ustaleń teoretycznych w ramach badań nad kryzysem demokracji oraz współczesnym populizmem, a przede wszystkim propozycja autorskiego ujęcia zagadnienia, które uwzględnia relacje pomiędzy kryzysem demokracji a populistyczną polityką oraz wskazuje na zależność pomiędzy tymi zjawiskami. Drugim celem było określenie, w ramach wskazanego studium przypadku, głównych przejawów populistycznej polityki w warunkach kryzysu demokracji liberalnej w Polsce na przykładzie aktywności PiS.

Za przedmiot badań prowadzonych w ramach osiągnięcia naukowego Habilitant przyjął współczesne teorie kryzysu demokracji liberalnej, jakie ukształtowały się po II wojnie światowej w Europie Zachodniej i Stanach Zjednoczonych zaś w Europie Środkowej pojawiła się po 1989 roku. Badania podjęte w tym zakresie przez Habilitanta miały charakter teoretyczny, a ich efekty stanowiły podstawę do prowadzenia badań nad konkretnym przypadkiem populistycznej polityki realizowanej w Polsce w latach 2015-2021 przez PiS. W głównej mierze zainteresowania dra A. Lewandowskiego koncentrowały się na populistycznej polityce w wymiarze dyskursu i języka polityki, stanowiących narzędzie komunikacji z

wyborcami poprzez informowanie, wyjaśnianie i uzasadnianie konkretnych decyzji politycznych. Dokonywane przez Habilitanta analizy stały się szczególnie istotne po 2015 roku, gdy PiS zyskało możliwość rządzenia i realizowania własnych postulatów, w tym również tych, które miały wyraźnie populistyczny charakter.

Dr Arkadiusz Lewandowski w swoim głównym osiągnięciu naukowym nie wskazuje na postawione tezy czy hipotezy badawcze. Ogranicza się do zadania pięciu pytań badawczych:

- 1) Na jakie determinanty współczesnego kryzysu demokracji liberalnej wskazują odnoszące się do niego teorie?
- 2) Jak w ramach współczesnych teorii kryzysu demokracji liberalnej sytuowana jest populistyczna polityka?
- 3) Jakie cechy charakterystyczne określają populistyczną politykę?
- 4) Poprzez jakiego typu argumentację PiS odnosi się do kryzysu demokracji?
- 5) Czy polityczne działania PiS (i jeżeli tak, to w jakich obszarach) spełniają kryteria populistycznej polityki?

W celu uzyskania odpowiedzi na tak sformułowane pytania badawcze Habilitant wykorzystał stosowane w naukach o polityce i administracji metody badawcze. W pierwszej części osiągnięcia naukowego była to przede wszystkim analiza treści, metoda analizy porównawczej oraz metoda analizy systemowej. W badaniach w ramach drugiej części wskazanego osiągnięcia dominowało studium przypadku oraz metoda analizy treści a także metoda porównawcza, która umożliwiała określenie różnic w natężeniu i charakterystyce występowania określonych zagadnień w populistycznej polityce PiS przed i po 2015 roku.

Wkładem dra A. Lewandowskiego w rozwój naszej dyscypliny jest podjęcie trudu autorskiego zdefiniowania *hybrydowego ujęcia populizmu*, które z kolei pozwala zastosować kategorię *populistycznej polityki*. Istotą tej propozycji są trzy zasadnicze elementy, które współtworzą populistyczną politykę. Pierwszym z nich jest odejście od klasycznego pojmowania populizmu jako ideologii. W przyjętej przez Autora perspektywie za punkt wyjścia uznaje się traktowanie populizmu jako mikroideologii. *Mikroideologie*, jak twierdzi A. Lewandowski, *w odróżnieniu od makroideologii, co do zasady charakteryzują się mniej rozbudowanym opisem świata społeczno-politycznego, przez co łatwiej wchodzą w mariaże z innymi ideologiami; wydają się też znacznie bardziej wieloznaczne i rozmyte. Jednocześnie tak scharakteryzowany populizm otwarty jest na zasoby i symbole kulturowe (także historyczne)*

danego społeczeństwa, czyniąc z nich postulaty stanowiące pewien stały wąski rdzeń ideologiczny.

Drugi, wyróżniony przez Habilitanta komponent współkształtujący koncepcję populistycznej polityki, to populizm przedstawiany jako strategia polityczna. W tym ujęciu Autor ujmuje populizm *jako sposób organizacji niezinstytucjonalizowanych i zinstytucjonalizowanych zasobów politycznych przez charyzmatycznych liderów w ramach politycznego przywództwa, popieranym bezpośrednio przez masę oddanych zwolenników. Strategia polityczna rozumiana jako forma mobilizacji politycznej w tym przypadku niemal zawsze ma prowadzić do prób przesunięcia akcentów prowadzonej polityki, zwłaszcza ekonomicznej, z grup uprzywilejowanych na warstwy niższe.*

Trzeci element to dyskursywne rozumienie populizmu. W tym wymiarze, zdaniem dra A. Lewandowskiego, *decydujący jest relacyjny charakter populizmu, uwzględniający wpływ innych aktorów społecznych w kwestii kształtowania się tego zjawiska oraz skupienie się przede wszystkim na kwestiach języka i retoryki politycznej.*

Istotną częścią osiągnięcia naukowego dra Arkadiusza Lewandowskiego jest krytyczna, teoretyczna refleksja nad kierunkami badań prowadzonych w ramach studiów nad kryzysem demokracji liberalnej. Dokonał on wyodrębnienia i rudymenarnego podziału na dwie perspektywy postrzegania omawianego zagadnienia. Efekty tychże działań stanowią nie tylko systematyzację wiedzy ale także wkład w teoretyczne studia nad kryzysem.

Pierwsza z wyróżnionych perspektyw, którą Autor określa mianem normatywnej, skupia się na kryzysie ujmowanym jako zjawisko destrukcji demoliberalnych instytucji, praw oraz wolności. Perspektywa druga, którą określa jako eksplanacyjną, podejmuje tematykę kryzysu demokracji w perspektywie dążenia do zrozumienia źródeł sytuacji, w której obywatele opowiadają się po stronie tych polityków, którzy kontestują otaczający ich reżim polityczny i polityczną rzeczywistość oraz jednocześnie – jeżeli mają ku temu możliwości – zmierzają do korekty demoliberalnego systemu. Jak zapewnia Habilitant, zaproponowana przez niego *eksplanacyjna perspektywa stanowi nowe, dotychczas nieproponowane przez badaczy w Polsce ujęcie problemu.*

Efektom teoretycznych dociekań Habilitanta jest autorskie, oryginalne ujęcie kryzysu demokracji jako procesu, którego efektem jest destrukcja liberalnej demokracji nie tylko w znaczeniu instytucjonalnym, ale także ideowym. Fundamentalnym elementem tegoż procesu jest kryzys zaufania, którego źródła stanowi początek procesu. Kolejne etapy w tym procesie to ugruntowana na kryzysie zaufania populistyczna polityka (w głównej mierze na płaszczyźnie

dyskursywnej) prowadzona w warunkach rywalizacji wyborczej: zwycięstwo populistów, którego efektem jest samodzielny lub koalicyjny udział w sprawowaniu władzy i możliwość realizowania populistycznej polityki w wymiarze strategicznym na poziomie państwa, oraz ostatni etap – destrukcja demoliberalnych instytucji (kryzys instytucji).

Dynamiczne, procesualne ujęcie kryzysu, stanowi autorski wkład dra A. Lewandowskiego w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji. Habilitant wykorzystał wypracowane przez siebie koncepcje teoretyczne i przedstawił je w drugiej części osiągnięcia naukowego w postaci studium przypadku na podstawie populistycznej polityki Prawa i Sprawiedliwości. W ten sposób teoretyczne ustalenia zostały poddane aplikacji i weryfikacji w ramach badań prowadzonych w oparciu o konkretny przypadek.

Pozostałe osiągnięcia naukowe

W autoreferacie, poza szczegółowym omówieniem dorobku związanego z głównym osiągnięciem naukowym, Pan Doktor przedstawił również charakterystykę pozostałych problemów badawczych pozostających w kręgu jego zainteresowań poznawczych.

Pierwszy z nich ma swój początek w badaniach prowadzonych w trakcie pisania pracy magisterskiej oraz przygotowywania rozprawy doktorskiej i był kontynuowany w kolejnych latach, a wiąże się z tematem: ***Partie postsolidarnościowe w polskim systemie partyjnym***. W efekcie prowadzonych w tym obszarze badań dr A. Lewandowski opublikował jedną monografię naukową, trzy artykuły w czasopismach naukowych oraz siedem rozdziałów w monografiach zbiorowych.

Habilitant badając ugrupowania postsolidarnościowe w polskim systemie partyjnym, szczególną uwagę skupił na dwóch przypadkach. Pierwszym w postaci Akcji Wyborczej Solidarność, która stanowiła ugrupowanie postsolidarnościowe, nie tylko wprost odwołujące się do tradycji „Solidarności”, ale jednocześnie będące formułą integrującą w oparciu o NSZZ „Solidarność” mniejsze partie postsolidarnościowe ukształtowane po 1989 roku. Drugim przypadkiem poddanym analizie była Platforma Obywatelska.

Badania nad Akcją Wyborczą „Solidarność” oraz Platformą Obywatelską stanowią istotny wkład w badania nad polskimi partiami w początkowym etapie kształtowania się polskiego demokratycznego systemu partyjnego.

Kolejny obszar zainteresowań badawczych Habilitanta koncentrował się na ***kryzysie migracyjnym oraz bezpieczeństwie kulturowym i społecznym Polski***. Efektem publikacyjnym

prowadzonych w tym zakresie badań było pięć rozdziałów w pracach zbiorowych oraz trzy artykuły w polskich czasopismach naukowych. W ramach badań z tego zakresu na uwagę zasługują przede wszystkim teoretyczne studia nad problematyką bezpieczeństwa kulturowego i społecznego jako istotnych elementów bezpieczeństwa państwa oraz nad teorią sekurytyzacji, która w kontekście badań nad kryzysem migracyjnym została wykorzystana jako narzędzie do przeprowadzenia analiz.

W kontekście kryzysu migracyjnego prowadzone przez Habilitanta badania dotyczyły dwóch wybranych i istotnych aspektów tego zagadnienia. Po pierwsze debaty medialnej nad kryzysem migracyjnym oraz po drugie, politycznego sporu o interpretację zagrożeń z zakresu bezpieczeństwa kulturowego i społecznego

To co jest istotą nauk społecznych, a w tym obszarze prowadzi swoje badania dr A. Lewandowski, to szczególna uwaga poświęcona zagadnieniom bezpieczeństwa państwa w wymiarze niemilitarnym. Zagadnienie to Habilitant odniósł do problematyki współczesnych studiów nad polityką bezpieczeństwa, co pozwoliło włączyć w te rozważania także m.in. bezpieczeństwo społeczne czy kulturowe. Interesująca jest przedstawiona przez Pana Doktora koncepcja sekurytyzacji. Autor twierdzi, że takie zagadnienie jak problematyka kryzysu migracyjnego stanowić może przedmiot tegoż procesu, co z kolei sprawia, że staje się on nie tylko istotny z perspektywy bezpieczeństwa państwa (również w wymiarze społecznym i kulturowym), ale może być także używany jako znaczący element sporów politycznych. Wprawdzie mnie ta teza nie do końca przekonuje, ale doceniam wysiłek badawczy Pana Doktora.

Podsumowując całościowo dorobek naukowy dra A. Lewandowskiego po uzyskaniu przez niego stopnia doktora, należy stwierdzić, iż w wymiarze ilościowym jest on duży. Po doktoracie Habilitant opublikował jedną monografię autorską oraz jedną monografię we współautorstwie (z R. Musiałkiewiczem i P. Tomaszewskim), 18 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 21 artykułów w czasopismach naukowych. Do dorobku naukowego dra A. Lewandowskiego należy jeszcze doliczyć współredakcje 6 monografii naukowych. To ostatnie z wymienionych osiągnięć świadczy o umiejętności Habilitanta do współorganizowania zespołów badawczych.

Na całościowy dorobek dra A. Lewandowskiego składają się również publikacje ogłoszone przed uzyskaniem stopnia doktora. Są to: 14 rozdziałów w monografiach naukowych, 8 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych oraz współredakcja 3 monografii.

Na aktywność naukową Habilitanta składają się również jego wystąpienia na konferencjach naukowych. Było ich dużo, bo aż 41. Wielokrotnie prowadził panele podczas konferencji i trzykrotnie był członkiem komitetu organizacyjnego konferencji.

Jeżeli zsumujemy różne aktywności naukowe dra A. Lewandowskiego, to za okres po uzyskaniu stopnia doktora średnio rocznie publikował on prawie cztery artykuły naukowe i wygłaszał ponad cztery referaty na konferencjach. Nie policzyłem tu wydania dwóch monografii i redakcji sześciu prac zbiorowych.

Pragnę jeszcze raz podkreślić, iż w wymiarze ilościowym dorobek publikacyjny Habilitanta jest duży. Szkoda, iż w niewielkim tylko stopniu umiędzynarodowiony. W wykazie publikacji znalazłem jedynie dwa artykuły opublikowane za granicą, sześć opublikowanych w Polsce w języku angielskim i dwa wystąpienia w języku angielskim na konferencjach krajowych.

Impact Factor wynosi 0.

Indeks Hirscha w bazie Google Scholar wynosi 4.

Całkowita liczba cytowań wynosi 53, a bez autocytowań 41.

Istotna aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Pan dr A. Lewandowski uczestniczył w 2019 roku w realizacji finansowanego przez NCN grantu pt. *Wielopoziomowa weryfikacja teorii adaptacji partii politycznych – przypadek Polski*(nr grantu: 2017/26/M/HS5/00824). Grant badawczy był realizowany na Uniwersytecie Warszawskim pod kierownictwem prof. UW dra hab. Wojciecha Gagatka. Projekt miał charakter międzynarodowy. W jego realizacji brali udział badacze z pięciu państw członkowskich UE: Niemiec, Belgii, Irlandii, Włoch i Polski.

W 2022 roku Habilitant był wykonawcą w kolejnym międzynarodowym projekcie *Ethics and Integrity in Politics* realizowanym przez Instituto de Ciências Sociais da Universidade de Lisboa (ICS-ULisboa), finansowanym przez Fundação Francisco Manuel dos Santos (FFMS). Kierownikiem projektu był Luís de Sousa z Instytutu Nauk Społecznych Uniwersytetu w Lizbonie. W ramach projektu dr A. Lewandowski prowadził badania w charakterze eksperta krajowego nad partyjnymi regulacjami statutowymi dotyczącymi zagadnień etycznych i dyscyplinarnych.

W 2022 roku Pan doktor uczestniczył także w pracach zespołu realizującego badania w ramach projektu *Polska Szkoła Pomagania*. Projekt realizowany był przez Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Badań Migracyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Konsorcjum Migracyjne. Celem konsorcjum było ukazanie specyfiki działań recepcyjnych oraz integracyjnych, jakie były podejmowane w polskich miastach po 24 lutego 2022 r. Jako wykonawca dr A. Lewandowski przeprowadził indywidualne, pogłębione wywiady z przedstawicielami instytucji i organizacji udzielających pomocy imigrantom z Ukrainy po 24 lutego 2022 roku.

Habilitant brał także udział w realizacji grantów badawczych o charakterze lokalnym. W tym np. w latach 2018-2019 jako kierownik i wykonawca grantu badawczego pt. *Opozycja parlamentarna w Polsce w dobie rywalizacji partii postsolidarnościowych Platformy Obywatelskiej i Prawa i Sprawiedliwości (2005-2015)*. W latach 2017-2019 dr A. Lewandowski uczestniczył w realizacji dwóch projektach badawczych, którymi były granty Prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego. Pierwszy pt. *Problematyka edukacji w polskiej myśli politycznej po 1989 roku*, oraz drugi pt. *Idee jako fundamenty porządku społecznego, politycznego i prawnego III Rzeczypospolitej*.

Dr A. Lewandowski jest członkiem redakcji czasopisma naukowego „Historia i Polityka”, gdzie pełni funkcję redaktora tematycznego w sekcji nauki o polityce. W latach 2016-2020 był sekretarzem redakcji czasopisma „Społeczeństwo Edukacja Język”. Od stycznia 2023 r. jest zastępcą redaktora naczelnego czasopisma „Dyskurs & Dialog”.

Od wielu lat współpracuje w charakterze recenzenta z redakcjami kilku czasopism naukowych, m.in.: „Polityka i Społeczeństwo”, „Studia Politicae Universitatis Silesiensis”, „Wolność i Solidarność”, „Zoon Politikon”, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego” oraz rumuńskie „Studia Politica. Romanian Political Science Review”.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne lub popularyzujące naukę lub sztukę

W trakcie pracy dydaktycznej w Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku oraz na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Habilitant prowadził zajęcia dydaktyczne dla studentów na kierunkach: Innowacyjność i zarządzanie sferą publiczną, Cyberdemokracja i studia nad rozwojem, Bezpieczeństwo wewnętrzne, Bezpieczeństwo narodowe, Zarządzanie bezpieczeństwem narodowym. Na

uwagę zasługuje bardzo szeroki zakres tematyczny prowadzonych przez dra A. Lewandowskiego zajęć. Były to m.in: System polityczny RP, Współczesne systemy polityczne, Teorie i dzieje demokracji, Procesy globalizacyjne, Zarządzanie instytucją publiczną, Metodologia procesów badawczych, Bezpieczeństwo w programach i doktrynach politycznych, System bezpieczeństwa wewnętrznego, Polityka bezpieczeństwa, Najnowsza historia Polski, Socjologia bezpieczeństwa.

Dr A. Lewandowski prowadził także seminarium dyplomowe. Wypromował ponad 40 licencjatów. Był recenzentem ponad 40 prac dyplomowych.

Pan doktor jest aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. W 2019 roku z jego inicjatywy powstał płocki oddział Towarzystwa. Od początku istnienia oddziału jest jego prezesem. Z jego inicjatywy organizowane są liczne aktywności Oddziału.

Habilitant jest również członkiem Towarzystwa Wiedzy Obronnej oraz Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Dr A. Lewandowski pełnił wiele funkcji administracyjnych. Był kierownikiem Zakładu Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie w Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku. Pełnił tam również obowiązki Prodziekana. W latach 2018-2020 zajmował stanowisko Dyrektora Wydawnictwa Naukowego tej uczelni.

Od 1 października 2021 roku Habilitant jest Pełnomocnikiem Dziekana ds. Ewaluacji Działalności Naukowej w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Na Wydziale Nauk o Polityce i Administracji UKW jest członkiem Rady Naukowej Wydziału (jako reprezentant adiunktów), Rady Kierunku Politologia oraz Przewodniczącym Rady Kierunku Zarządzanie sferą publiczną. Pan doktor od wielu lat pełni funkcję opiekuna roczników na studiach stacjonarnych, a w przeszłości był również opiekunem praktyk studenckich. Angażuje się w przedsięwzięcia aktywizujące studentów i uczniów szkół średnich. Ma znaczące osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki. Należą do nich chociażby otwarte spotkania dla studentów i uczniów szkół średnich w ramach „Płockich debat o polityce i bezpieczeństwie”.

Za działalność organizacyjną i naukową był kilkakrotnie wyróżniany nagrodami indywidualnymi i zespołowymi Rektora Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku.

Jedynym deficytem w przedstawionym do oceny dorobku naukowym i organizacyjnym Habilitanta jest brak informacji dotyczących współpracy międzynarodowej. Dr A. Lewandowski nie odbył żadnego stażu krajowego ani zagranicznego. Nigdy nie uczestniczył w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych. Nie wskazał również przykładów współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Konkluzja

Zaprezentowane przez dra Arkadiusza Lewandowskiego w jego osiągnięciu naukowym rozważania zarówno teoretyczne, jak i studium przypadku, stanowią oryginalne opracowanie autorskie, które jest wkładem w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji. Tworzy ono koherentną całość i z pewnością będzie inspiracją do analiz prowadzonych przez innych badaczy.

Mając na względzie przedstawioną wyżej całościową ocenę dorobku naukowego Habilitanta w postaci osiągnięcia naukowego, pozostałych publikacji oraz osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych a także udziału w kierowaniu i realizacji grantów naukowych stwierdzam, że spełnia On wymagania stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o polityce i administracji, a jego osiągnięcia świadczą o bardzo istotnej aktywności naukowej oraz stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny. Dlatego wnoszę do Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, o dalsze procedowanie wniosku Pana dra Arkadiusza Lewandowskiego w procedurze nadania stopnia doktora habilitowanego.

